

Henkilötunnus:

pv	kk	v	-/A	loppuosa
____	____	____	____	____

0	☐	0	☐	0	☐	0	☐	0	☐	-	☐	0	☐	0	☐	0	☐	0	☐
1	☐	1	☐	1	☐	1	☐	1	☐	A	☐	1	☐	1	☐	1	☐	1	☐
2	☐	2	☐	2	☐	2	☐	2	☐		☐	2	☐	2	☐	2	☐	2	☐
3	☐	3	☐	3	☐	3	☐	3	☐		☐	3	☐	3	☐	3	☐	3	☐
4	☐	4	☐	4	☐	4	☐	4	☐		☐	4	☐	4	☐	4	☐	4	☐
5	☐	5	☐	5	☐	5	☐	5	☐		☐	5	☐	5	☐	5	☐	5	☐
6	☐	6	☐	6	☐	6	☐	6	☐		☐	6	☐	6	☐	6	☐	6	☐
7	☐	7	☐	7	☐	7	☐	7	☐		☐	7	☐	7	☐	7	☐	7	☐
8	☐	8	☐	8	☐	8	☐	8	☐		☐	8	☐	8	☐	8	☐	8	☐
9	☐	9	☐	9	☐	9	☐	9	☐		☐	9	☐	9	☐	9	☐	9	☐
										A	☐								
										B	☐								
										C	☐								
										D	☐								
										E	☐								
										F	☐								
										H	☐								
										J	☐								
										K	☐								
										L	☐								
										M	☐								
										N	☐								
										P	☐								
										R	☐								
										S	☐								
										T	☐								
										U	☐								
										V	☐								
										W	☐								
										X	☐								
										Y	☐								

NIMI:

Sukunimi

Etunimet

Kysymykset 1-30

1) ☐ Oikein ☐ Väärin	16) ☒ Oikein ☐ Väärin
2) ☒ Oikein ☐ Väärin	17) ☐ Oikein ☒ Väärin
3) ☒ Oikein ☐ Väärin	18) ☒ Oikein ☐ Väärin
4) ☐ Oikein ☒ Väärin	19) ☐ Oikein ☒ Väärin
5) ☒ Oikein ☐ Väärin	20) ☒ Oikein ☐ Väärin
6) ☐ Oikein ☒ Väärin	21) ☐ Oikein ☒ Väärin
7) ☐ Oikein ☒ Väärin	22) ☒ Oikein ☐ Väärin
8) ☐ Oikein ☒ Väärin	23) ☒ Oikein ☐ Väärin
9) ☒ Oikein ☐ Väärin	24) ☒ Oikein ☐ Väärin
10) ☒ Oikein ☐ Väärin	25) ☒ Oikein ☐ Väärin
11) ☐ Oikein ☒ Väärin	26) ☒ Oikein ☐ Väärin
12) ☒ Oikein ☐ Väärin	27) ☐ Oikein ☒ Väärin
13) ☐ Oikein ☒ Väärin	28) ☐ Oikein ☒ Väärin
14) ☐ Oikein ☒ Väärin	29) ☒ Oikein ☐ Väärin
15) ☒ Oikein ☐ Väärin	30) ☐ Oikein ☒ Väärin

TÄYTTÖOHJE

Käytä pehmeää lyijykynää, kuulakärkikynää tai muuta TUMMAA, selvästi näkyvää kynää. Merkitse vastauksesi näin (paksu tumma rasti)

Virheen sattuessa ÄLÄ KÄYTÄ PYYHEKUMIA, vaan täytä väärin merkitsemäsi ruutu kokonaan ja rastita oikea vaihtoehto.

Näin: virhe oikea

Jos laitoit rastin ruutuun ja haluatkin jättää kysymyksen tyhjän vastauksen, älä käytä pyyhkettä, vaan mustaa vähintään kaksi ruutua, niin tämä tulkitaan silloin tyhjäksi.

Näin: virhe virhe

Vastauslomake luetaan optisesti. Rastita siis selkeästi.

Mallivastaus: Tehtävä 2

- a. Mitkä valintakoeteoksen artikkelissa kuvatut oikeusvaltioperiaatteet ovat oleellisia silloin, kun säädetään rajoituksia ja poikkeuksia perusoikeuksiin? (max. 1 p.)
- o MALLIVASTAUS:
 - Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin ja /tai kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia (PeL 2 § 3 mom.) (valintakoeteos s. 11) TAI/ELI laillisuusperiaate (em. s. 9) (0, 5p)
 - Valtiovalta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta (PeL 2 § 2 mom) TAI Lainsäädäntövaltaa käyttää eduskunta (PeL 3 § 1 mom.) (valintakoeteos s. 11) TAI /ELI kansansuvereniteettiperiaate (em. s. 9). (0,5 p,)
 - HUOM! Tehtävänannon mukaan vastauksen on pitänyt perustua valintakoeteoksessa annettuihin määritelmiin tai käsitteisiin. Vastaukseksi ei ole hyväksytty koeaineiston perusteella annettua vastausta!
 - o Jos on näiden lisäksi maininnut muita oikeusvaltioperiaatteita (demokratiaperiaate ja/tai vallanjakoperiaate, sekä laillisuusperiaatteeseen sisältyvät perusoikeuksien suojan periaate) -> 0,5 p vastauksesta
 - osoittaa perehtyneisyyttä ennakoaineistoon, mutta säädäntöhetkellä oleellista on nimenomaan vaatimus lailla säätämisestä, ja Suomessa lait säätää eduskunta, joka käyttää kansan valtaa
 - o Jos vastauksessa on mainittuna muita kuin valintakoeteoksen artikkelissa kuvattuja oikeusvaltio- ja niihin sisältyviä periaatteita, -> 0 pistettä.
- b. Mikä on perustuslakivaliokunnan tehtävä silloin, kun säädetään rajoituksia ja poikkeuksia perusoikeuksiin? (max. 1 p.)
- (Antaa lausunnon / tarkastelee) rajoitusten *perustuslainmukaisuuden* (ja yhdenmukaisuus ihmisoikeussopimusten kanssa) valvonta. (valintakoeteos s. 13) (0,5 p)
 - Pelkkä laillisuusvalvonta ei riittävä, vaan oltava nimenomaan perustuslaki mainittu.
 - *Ennakollinen* valvonta. (valintakoeteos s. 13) (0,5 p.)
 - sanamuoto, joka *selkeästi viittaa ennakolliseen valvontaan*, hyväksytty, esim. "lakiesitysten" perustuslaillisuus.
 - Yksityiskohtaisemmat kuvaukset perustuslakivaliokunnan toiminnasta, esim. asiantuntijakuulemiset tai tarkkarajaisuuden tai suhteellisuuden arviointi, ym. aineistossa esille tuodut seikat, eivät ole tuoneet mutta eivät myöskään vähentäneet pisteitä. Vastauksen on pitänyt olla mahdollisimman kattava, mutta mahtua annettuun vastaustilaan, jolloin sen on pitänyt perustua ennakoaineistoon.
 - Jos vastauksessa on selkeitä virheitä, (esim. perustuslakivaliokunta harjoittaa jälkikäteistä valvontaa), -> 0 p.
- c. Aineistossa 1 kuvattiin tapauksia, joissa arvioitiin, täyttyivätkö perusoikeuksien rajoitusperusteet. Mihin perusoikeuteen tai perusoikeuksiin rajoitukset tapauksissa kohdistuivat? Millä perusteella rajoitusten joko nähtiin tai ei nähty olevan perusoikeuksien rajoitusperusteiden mukaisia? (max. 4 p.)
- Vastaustekniikan vaikutus pisteytykseen. Vastauksen selkeys ja johdonmukaisuus sekä riittävä tarkkuus on ollut tärkeä arviointiin vaikuttava tekijä. Oleellista on ollut kyky liittää asianomainen perusoikeus, rajoitusperusteeseen ja millä perusteella rajoitus on katsottu asianmukaiseksi tai ei. Vastata on tullut vähintään sillä tasolla kuin asiaa on kuvattu aineistossa. Vastauksessa on rajatun tilan takia pitänyt kuitenkin keskittyä oleelliseen.
 - Vaali- ja osallistumisoikeudet (PeL 14 §) JA/TAI kokoontumis- ja yhdistymisvapaus (PeL 13 §) (valintakoeteos s. 12 ja aineisto, s. 3) (0,5 p. Oikea vastaus on molemmat, mutta osittaisesta vastauksesta on voinut saada 0,5 pistettä, jos kokonaisuus selkeä.)
 - i. Täytti perustuslain vaatimukset, " tilaisuuksien kieltäminen oli perusteltua, koska tartuntojen riski oli suuri kaikissa isoissa, lähikontakteja sisältävissä yleisötapahtumissa" JA/TAI yleinen etu ja oikeasuhtaisuus (0,5 p) (aineisto, s. 3)

- ii. "KHO:n mukaan rajoitus ei koskenut vaali- ja osallistumisoikeuksien ydinaluetta eli oikeutta äänestää vaaleissa tai asettua niissä ehdolle." (aineisto, s. 3.) (1 p., Osittainen vastaus 0,5 p.)
- Liikkumisvapaus (9 §) (valintakoeteos s. 12 ja aineisto s. 3-4) (0,5 p.)
 - i. Ei täyttänyt perustuslain vaatimuksia, lakiluonnoksen perustelut eivät riittävän täsmällisiä (PeL 23 §:n vaatimusten mukaisesti). (aineisto, s 2–3.) (0,5 p.)
 - ii. Perustelujen oltava välttämättömyys-, tehokkuus-, oikeasuhtaisuus/suhteellisuus- ja/tai tarkkarajaisuusvaatimuksen mukaisia puututtaessa perusoikeuksiin, (kuten perustuslakivaliokunta on määritellyt lausunnossaan PeVM 25/1994 vp). (aineisto, s. 1 ja 3) (1 p. Osittainen vastaus: 0,5–1 p. riippuen laajuudesta.)

Tehtävä 3. (Max 6 pistettä)

Tehtävä 3 perustuu valintakoeteoksen artikkeliin "Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa" (Vakkuri, Oulasvirta, Koponen, Vinnari ja Sinervo) ja/tai valintakokeessa jaettavaan aineistoon 2.

Valintakoeteoksen artikkelissa "Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa" käsitellään julkisen talousjohtamisen keskeisiä osa-alueita.

- a) Nimeä ja määrittele valintakoeteoksessa esitetyt julkisen talousjohtamisen osa-alueet eli keskeiset "osaamisen työvälineet"? (3p)
- b) Kuvaa, miten osa-alueet ilmenevät tekstissä. Kuvaa vähintään kaksi esimerkkiä kustakin osa-alueesta. (3p)

MALLIVASTAUS

KOHTA A

Keskeiset osa-alueet ovat 1) talouskäsitteet ja -periaatteet (0,5p); 2) informaationäkökulma (0,5p); 3) poliittishallinnollinen konteksti (0,5p).

Talouskäsitteet ja -periaatteet koskevat erityisesti kahta asiaa. Ensimmäiseksi, keskeistä on ymmärtää julkisten organisaatioiden toimeksiantotaloudellinen luonne: taloudellisessa mielessä julkiset organisaatiot kokoavat vain sen verran varoja kuin niille demokraattisesti osoitettujen tehtävien hoito edellyttää. Toiseksi, näitä varoja on tärkeä hyödyntää tehokkaasti (hyvällä tai paranevalla panos-tuotos -suhteella) ja vaikuttavasti (saadaan aikaan tarkoituksenmukaisia asioita). (0,5p)

Informaationäkökulmalla tarkoitetaan informaatiota ja mittareita, joiden avulla ymmärretään sekä raha- että reaali-prosessia. Tällä informaatiolla luodaan konkreettinen sisältö käsitteille kuten "tehokkuuden parantaminen", "talouden tasapaino" tai "kestävä kehitys" ja seurataan niiden tilannetta ja kehitystä. (0,5p)

Kolmas osa-alue tarkoittaa talousperiaatteiden (vrt. 1) ja informaation (vrt. 2) soveltamista julkisen palvelutuotannon ympäristöihin. Tarvitaan siis poliittishallinnollisen kontekstin ja sen muutoksen ymmärrystä. Lisäksi on hyvä ymmärtää julkisen toiminnan hybridihallinnan näkökulma: yhteistyö ja koordinaatio julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin välillä. (0,5p)

(luku 6.1.1, s. 66-68)

Nimeämisen osalta on annettu 0,5 pistettä myös, kun nimi on lähes oikein.

Määritelmän osalta on annettu 0,5 pistettä, mikäli keskeinen sisältö välittyy ymmärrettävästi tai + (0,25 pistettä), mikäli keskeinen sisältö ilmenee vajavaisesti. Kuitenkin 0,5 on pieni annettu pistemäärä eli sen saamiseksi tulee olla kaksi kappaletta "+"-pistettä.

KOHTA B

Talousperiaatteet ilmenevät monella tavalla. Toimeksiantotalouden näkökulma ilmenee siinä, että julkisten resurssien käytöllä pyritään ensi sijassa saamaan aikaan yhteiskunnallista hyvää (oikeudenmukaisuutta sosiaalisesti, taloudellisesti ja sukupolvien välille) eikä välttämättä pyritä julkisen rahatalouden kannalta optimaaliseen tilanteeseen (vrt. ansaintatalous). (0,5p) Vaikuttavuus ja tarkoituksenmukaisuuspohdinnat ilmenevät, kun esitetään pohdintaa velkaantumisen ja pandemian vaikutusten välillä: velanotto nähdään tarkoituksenmukaisena, jotta ehkäistään suurempia ongelmia. (0,5p)

Informaationäkökulma ilmenee erityisesti puheena julkisen talouden tasapainosta. (0,5p) Sen mittarina käytetään tekstissä velkakehitystä ja velkaa. Velka nähdään toisaalta lykättyinä verotuksena. (0,5p)

Ymmärrys poliittishallinnollisesta kontekstista ilmenee kautta tekstin: puhutaan talousperiaatteista ja -informaatiosta sekä niiden soveltamisesta poliittishallinnollisessa kontekstissa. Koronakriisin seurauksena puhutaan myös poliittishallinnollisen toiminnan muutoksesta. (0,5p) Lisäksi tekstissä esiintyy hybridihallinnan näkökulma eli yhteistyö eri sektoreiden välillä, kun valmistelutyöryhmään kutsutaan sidosryhmiä eri sektoreilta. (0,5p)

Myös muita julkisen talousjohtamisen osaamisalueiden yhteyksiä ja ilmenemiä on hyväksytty asianmukaisilla perusteluilla. Keskeistä on kuvata aineistotekstissä esiintyvän ilmentymän yhteys julkisen talousjohtamisen osaamisalueeseen (vrt. s. 66-68).

Mallivastaukset:

Tehtävä 4. (max. 6p.) Valintakoeteoksen artikkelissa ”Hyvinvoinninjohtaminen” keskustellaan politiikkainstrumenteista. Valintakoeteoksen artikkeliin ”Hyvinvoinninjohtaminen” pohjautuen lyhyesti

a) Nimeä mihin kolmeen luokkaan politiikkainstrumentit tavanomaisesti jaetaan? (3p.)

b) Aineistoissa 2 ja 3 käsitellään valtion koronastrategiaa. Kerro millaisia ja mihin luokkiin kuuluvia politiikkainstrumentteja aineistoissa kuvataan. Kuvaa vähintään kolme esimerkkiä aineistosta. (3 p.)

a. Tavallisesti politiikkainstrumentit jaotellaan juridiseen ohjaukseen (lainsäädäntö) (1p), resurssiohjaukseen (1p) (budjetti [on hyväksytty myös taloudellinen ohjaus, rahoitus, talous]) ja informaatio-ohjaukseen (myös tiedottaminen) (1p)

b)

Kokonaiseen pisteeseen esimerkissä on täytynyt mainita instrumentin luokka, aineistosta löytyvä, kyseiseen luokkaan kuuluva esimerkki sekä ilmetä ohjausvaikutus (esimerkiksi pelkkä tiedepaneelin mainitseminen ilman ohjauselementtiä ei ole oikeuttanut täyteen pisteeseen)

- Informaatio-ohjaus:
 - o Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) korostivat yksilötason koronaohjeistuksessa huolellista käsihygieniää ja riittävien turvavälien pitämistä.
 - o THL antoi 13.8.2020 rajoitetun maskisuosituksen
 - o THL:n tuottamat viikoittaiset tilanneseurannat
 - o STM:n tilaama ja kansalaisille julkaistu selvitys
 - o Mittarit
- Juridinen ohjaus
 - o Valmiuslain käyttöönotto maaliskuussa
 - o Hallitus hieman yllättäen päätti maahantuloon liittyvien rajoitusten keventämisestä
- Resurssiohjaus
 - o Säätytalon kehysriihessä koottu lisätalousarvio antaa sosiaaliturvaan lisämiljardin, yritysten tukiin toisen miljardin ja kunnille kolmannen.
 - o Koronan torjuntaan tarvittavia suojavarusteita ostetaan 600 miljoonalla.
 - o Leikkauslistat ja veronkorotukset
 - o 4,1 miljardin lisäbudjetti koronan hoitoa varten

Esimerkkien osalta on annettu 0,5 pistettä, mikäli esimerkki ja ohjausinstrumentin luokka ovat lähes oikein, mutta vastauksessa ilmenee vajavaisuutta esimerkiksi määrittelyssä tai + (0,25 pistettä), mikäli keskeinen sisältö ilmenee vajavaisesti.

Myös muita julkisen talousjohtamisen osaamisalueiden yhteyksiä ja ilmenemiä on hyväksytty asianmukaisilla perusteluilla. Keskeistä on kuvata aineistotekstissä esiintyvän ilmentymän yhteys politiikkainstrumentteihin ja niillä tapahtuvaan ohjaukseen (resurssi-, informaatio-, ja juridinen ohjaus) .

Tehtävä 5 (yhteensä max. 6 pistettä)

Tehtävä 5 perustuu valintakoeteoksen artikkeliin "Kestävyysmurros visiona, politiikkana ja toimintana: aluetieteen ja ympäristöpolitiikan näkökulmia" (Enne, Häkli, Jokinen, Kuusisto, Laine, Leino, Nygren & Willman), ja/tai valintakokeessa jaettavaan aineistoon 3. (max. 6 p.)

- a) Määrittele valintakoeteoksen artikkelissa "Kestävyysmurros visiona, politiikkana ja toimintana: aluetieteen ja ympäristöpolitiikan näkökulmia" esitelty Maarten Hajerin institutionaalisen epäselvyyden käsite (2 p.)

Mallivastaus:

1 p määritelmän kummastakin osasta. Mainitsemalla pelkästään koronapandemian esimerkkinä institutionaalisesta epäselvyydestä saa 0,5 p.

"Politiikan tutkija Maarten Hajer (2003) on käyttänyt käsitettä institutionaalinen epäselvyys viitatessaan tilanteeseen, jossa erilaiset näkökulmat, vastakkaiset käsitykset ja kiistat luotettavasta tiedosta [1 p.] tekevät toimintaa ohjaavista säännöistä ja menettelytavoista epäselviä [1 p.]. Vuonna 2020 jyllännyt globaali koronakriisi sekä siihen liittyneet maittain ja alueittain vaihdelleet erilaiset toimintatavat, rajoitteet ja käytännöt ovat hyvä esimerkki institutionaalisesta epäselvyydestä maailmanlaajuisen pandemian yhteydessä. (s.132-133)

- b) Tunnista aineiston 3 perusteella, kuinka kohdassa a) määrittelemäsi institutionaalinen epäselvyys näyttäytyy koronapandemian hallinnassa. Poimi kahdeksan esimerkkiä (4 p.)

Mallivastaus:

Jokaisesta esimerkistä saa 0,5 pistettä. Pelkkä yleisluonteinen kuvailu (esim. hybridistrategia ja sen toteutus" tai esimerkkien luettelointi ilman kontekstia ei tuo pisteitä.

- Inkrementaalinen päätöksenteko tai läpirämpiminen koronakriisin hallinnassa ("pätöksentekijät luottavat usein analyysien sijasta omaan kokemusperäiseen tietoon, ja jossa tavoitteet ja keinot eivät ole suoraviivaisesti lukittuja vaan "elävät" toimeenpanoprosessin edetessä [...] toimintapolitiikka muotoutuu tilanteen mukaan sillä tavalla, kun siitä vastaavat henkilöt sen kussakin tilanteessa – tiettyjen reunaehtojen puitteissa – näkevät ja parhaaksi kokevat" [tekstikappale 1-2]
- Suomen (STM ja THL) linja kasvomaskien käytön ristiriidassa kansanvälisen trendin ja lisääntyvän tietouden sekä hallituksen itsensä asettaman tiedepaneelin näkemyksen kanssa suosituksista (ei annettu yleistä suositusta). [tekstikappale 3]
- Noin kahden kuukauden aikana tapahtunut äkillinen ja täydellinen suunnanmuutos hallituksen ja viranomaistahojen (STM ja THL) suhtautumisessa kasvomaskien suojaavuuteen (rajoitettu maskisuositus 13.8.2020), vaikka epidemiatilanteessa ei ollut tapahtunut mainittavia muutoksia. Syytä suunnanmuutokselle ei avattu julkisuudessa. [tekstikappale 4]
- Päätöksenteon tempoilevuus: yhtäältä tärkeitä päätöksiä on tehty nopeasti ja yllättäen (erityisesti valmiuslain käyttöönotto maaliskuussa), toisaalta joitakin tärkeitä päätöksiä on saatu odottaa kohtuuttoman pitkään (esim. koronakriisin hybridistrategian toimeenpanosuunnitelman laadinta) [tekstikappale 5]
- Hybridistrategian seurantaan luoduille indikaattoreille ei asetettu raja-arvoja, eikä niiden ylittymisestä seuraavia toimenpiteitä määritelty [tekstikappale 6]

- Hallitus purki hybridistrategian mukaisesti kaikki rajoitustoimenpiteet, mutta strategialle ei ollut luotuna toimeenpanosuunnitelmaa epidemiatilanteen mahdollisen huononemisen varalle (millä edellytyksillä, kenen toimesta ja milloin rajoituksia palautetaan) [tekstikappale 6]
- Varautumisen puute ja reagointipolitiikka testikapasiteetin rajallisuuden ja testauksen ruuhkautumisen äärellä (THL löysensi testiin hakeutumisen kriteeristöä; samalla ministeri Kiurun elokuinen vaatimus päivittäisen testikapasiteetin kasvattamisesta vaikutti tilanteen vaatimalta reagoinnilta, ei strategiaan kirjatulta varautumistasolta”) [tekstikappale 7]
- Hybridistrategian suositusten ja rajoitusten toimintasuunnitelman kolme vaihetta (perustaso, kiihtymistaso ja leviämisvaihe) on ongelmallinen, koska vaiheiden osalta ei ole selvästi määritelty mitä suosituksia ja rajoituksia otetaan käyttöön ja missä järjestyksessä. Toimien vaiheistus ja priorisointi puuttuu ja niistä päätetään tapauskohtaisesti.
- Epidemian hallintatoimien politisoituminen hallituksen sisällä ja/tai päätöksiä valmistelevien ministeriöiden ja muiden viranomaistahojen välillä [tekstikappale 8]

Hallintotieteiden valintakoe 2023

Aineistokokeen mallivastaukset

Tehtävä 6

Tehtävä 6 perustuu kohdan a ja b osalta valintakoeteoksen artikkeliin "Julkisen toiminnan luonne ja sen uudistamisen tavat" (Johanson, Liljeroos-Cork, Stenvall, Pekkola & Rossi) sekä kohdan c osalta koko pääsykoekirjaan ja valintakokeessa jaettavaan aineistoon 2. (max. 6 p.)

a) Mitkä kaksi hallinnon uudistamisen trendiä ovat keskeisellä tavalla lisänneet julkisen hallinnon hybridisyyttä? Pohdi lyhyesti, miksi nämä trendit ovat tuottaneet hybridisyyttä julkisessa hallinnossa. (2 p.)

VASTAUS: Julkisen hallinnon hybridisyyttä ovat lisänneet erityisesti uusi julkisjohtaminen (New Public Management, NPM) ja verkostomainen hallinta tai uusi julkinen hallinta (New Public Governance, NPG). Uusi julkisjohtaminen on tuottanut hybridisyyttä erityisesti omaksumalla julkisella sektorilla yksityisen sektorin toimintatapoja, jolloin julkisen hallinnon yksiköistä on tullut julkisen ja yksityisen risteytymiä. Verkostomainen hallinta on puolestaan tuottanut hybridisyyttä sen vuoksi, että verkostoissa toimii monenlaisia toimijoita, joiden tavoitteissa yhdistyy julkisen edun vaalinta, voitontavoittelu ja yhteisön kiinteiden ylläpito.

PERUSTELUT: Kysymyksen perustana on valintakoeteoksen artikkeli Jan-Erik Johanson ym. 'Julkisen toiminnan luonne ja sen uudistamisen tavat' (luku 4). Valintakoekirjassa hybridisyyttä lisäävinä julkisen hallinnon uudistamisen trendeinä mainitaan *eksplisiittisesti* uusi julkisjohtaminen (NPM) ja verkostomainen hallinta. Jälkimmäisen vaihtoehtona hyväksytään myös uusi julkinen hallinta (NPG), koska sen yhteydessä mainitaan julkisyhteisöjen lisääntyvä tukeutuminen verkostoihin (s. 43). Useilla trendeillä on jonkinlaisia kytkentöjä hybridisyyteen, mutta tämän kysymyksen yhteydessä otetaan huomioon kaksi edellä mainittua trendiä, joiden mainitaan valintakoekirjassa eksplisiittisesti edistävän hybridisyyttä.

Hybridisen hallinnon käsite on selostettu pääsykoekirjan sivulla 44-45. Teksti korostaa, että vaikka julkisen hallinnon yksiköistä on pyritty tekemään entistä enemmän yksityisten yritysten kaltaisia tehokkuuden lisäämiseksi *uuden julkisjohtamisen* (NPM) hengessä, "julkisista organisaatioista ei ole tullut yrityksen kaltaisia voittoa tavoittelevia yksiköitä, vaan poliittiset päämäärät yhdistyvät entistä useammin taloudellisen tuloksen pohdintaan. Näin julkisen hallinnon yksiköistä on tullut julkisen ja yksityisen risteytymiä." (s. 44)

NPM:n ohella myös *verkostohallinta* tai *uusi julkinen hallinta* (NPG) on tuottanut hybridisyyttä julkisella sektorilla: "Vastaavanlaisia kehityspiirteitä sisältyy verkostomaisen hallinnan yleistymiseen. Verkostoissa toimii monenlaisia toimijoita, joiden tavoitteissa yhdistyy julkisen edun vaalinta, voitontavoittelu ja yhteisön kiinteiden ylläpito." (s. 44)

Täysien pisteiden saaminen edellyttää sekä trendien nimeämistä että niiden hybridisyyttä tuottavien piirteiden kuvaamista eli mekaanisesti laskettuna trendien mainitsemisesta saa 2 x 0,5 pistettä ja piirteiden kuvaamisesta saa 2 x 0,5 pistettä eli yhteensä 2 pistettä.

b) Millaisia kriteereitä voidaan valintakoeteoksen mukaan käyttää hybridihallinnan tunnistamisessa? (2 p.)

VASTAUS: Hybridihallintaa voidaan tunnistaa seuraavan neljän tutkimuksessa esille nostetun idean avulla:

1. Julkisyksityinen *omistajuus*.
2. Päämäärien yhteensopimattomuus ja kilpailevat *toimintalogiikat*.
3. *Rahoituksen* moninaisuus.
4. Julkinen ja yksityinen taloudellinen ja sosiaalinen *kontrolli*.

PERUSTELUT: Valintakoeikirjan artikkelissa ”Julkisen toiminnan luonne ja sen uudistamisen tavat” (Johanson, Liljeroos-Cork, Stenvall, Pekkola & Rossi) kysytään, miten hybridihallintaa voidaan tunnistaa hallinnon tutkimuksen tarpeisiin. Tämän jälkeen todetaan, että tähän kysymykseen vastataan neljän tutkimuksessa esille nostetun ajatuksen avulla (viittaus teokseen Johanson & Vakkuri 2017). Tämän jälkeen esitetään neljä numeroitua kohtaa, joiden mainitseminen riittää vastauksessa. Nämä neljä ajatusta ovat: (1) julkisyksityinen omistajuus, (2) päämäärien yhteensopimattomuus ja kilpailevat toimintalogiikat, (3) rahoituksen moninaisuus ja (4) julkinen ja yksityinen taloudellinen ja sosiaalinen kontrolli. Näitä kaikkia neljää osa-aluetta – omistajuus, toimintalogiikka, rahoitus ja kontrolli – on selostettu valintakoeikirjassa, kutakin omassa kappaleessaan (s. 44-45). Pisteitä annettiin 4 x 0,5 pistettä eli maksimipisteet olivat yhteensä 2.

c) Miten aineistossa mainittu koronakriisin hallintaan liittyvä ”hybridistrategia” eroaa pääsykoeikirjassa käsitellystä ”hybridihallinnasta”? Vastauksessa on mainittava vähintään neljä eroavuutta. (2 p.)

VASTAUS: Koronakriisin hallintaa kuvaava hybridistrategia eroaa hybridihallinnan käsitteestä seuraavilla tavoilla [tällaisista tekijöistä vastauksessa tulee mainita ja perustella vähintään neljä]:

- o Hybridistrategia käsittelee valtioneuvoston tekemää *kansallista strategiaa*; hybridihallinta käsittelee yleisellä tasolla julkista hallintoa ja hallintaa.
- o Hybridistrategia käsittelee *poikkeusoloja* (koronakriisi); hybridihallinta on kehittynyt normaalioloissa ja myös normaalioloja silmällä pitäen.
- o Hybridistrategian hybridisyys liittyy koronakriisin hallinnan *toimenpiteiden* risteymään, ts. se perustuu testaamiseen, jäljittämiseen, eristämiseen ja sairaiden hoitoon; hybridihallinnan hybridisyys liittyy puolestaan organisaatioihin ja niiden toimintatapoihin, resursointiin ja suhteisiin.
- o Hybridistrategia on *ajallisesti, muodollisesti ja sisällöllisesti* rajattu strateginen linjaus, jolla on selvästi määritellyt tavoitteet; hybridihallinta on puolestaan ajallisesti jatkuva ja sisällöllisesti moniulotteinen ja liukuva käsite, joka on kehittynyt evolutionaarisesti monien toimijoiden toiminnan yhteisvaikutuksen tuloksena.
- o Hybridistrategiassa korostuu *oikeudellinen ja institutionaalinen viitekehys*; hybridihallinnassa korostuu relationaalisuus ja sopimuksellisuus (toimijoiden välisten suhteiden jäsentäminen).
- o Hybridistrategia on *hierarkkinen, top-down*-näkökulma kriisin hallintaan; hybridihallinnassa korostuu organisaatiologiikkojen ja piirteiden monitasoinen ja desentralisoitu yhdistely julkisen intressin edistämiseksi.
- o Hybridistrategia jäsentää *valtiovallan* poikkeusoloja koskevia erityistoimia, kun taas hybridihallinnassa yksi keskeinen kriteeri on julkisyksityinen omistajuus.
- o Hybridistrategia rakentuu *valtiovallan auktoritatiivisten päätösten ja linjausten* pohjalle, kun taas hybridihallinnassa yksi keskeinen tunnusmerkki on päämäärien yhteensopimattomuus ja kilpailevat toimintalogiikat.
- o Hybridistrategia koostuu valtiovallan poikkeusoloja koskevista päätöksistä ja tarvittavien *resurssien allokoinnista*, kun taas hybridihallinnassa yksi keskeinen piirre on rahoituksen moninaisuus.
- o Hybridistrategia koostuu *valtiovallan määrittämisestä erityistoimista, indikaattoreista ja valvonnasta*, kun taas hybridihallinnassa yhteensovittamisen ja valvonnan muodot ovat selvemmin julkisen ja yksityisen sekamuotoja, sisältäen yksityistä valvontaa ja ammattiryhmien itsemääräämisoikeuden tuottamia vaikutuksia.

PERUSTELUT: Kysymyksen ideana on verrata kahta hyvin samalta kuulostavaa käsitettä, jotka eivät kuitenkaan liity toisiinsa kuin nimellisesti. Kysymys mittaa kykyä asioiden käsitteellistämiseen, käsitteellisten demarkaatioiden tunnistamiseen ja käsitteellisen epäselvyyden hallintaan.

Vastauksessa voidaan soveltaa julkisen hallinnon järjestelmää koskevia kuvauksia, joita ovat pääsykoeikirjassa esimerkiksi seuraavat: byrokraatia/virkahierarkia, s. 38; vanha julkishallinto (*old public management* eli OPM tai *old public administration*), s. 39; perinteinen julkishallinto (*Public Administration* eli PA), s. 136; julkishallinto tai julkinen hallinto, s. 49, 73, 137; valtion organisaatiot ja

tehtävät, s. 73; valtio ja julkinen valta, s. 35; valtioneuvosto, s. 11, 35, 73; ja julkisen palvelujärjestelmän ohjaaminen, s. 85-87. Vastauksessa voi hyödyntää myös hybridihallintaa jäsentävää neljää kriteeriä - omistajuus, logiikat, rahoitus, kontrolli – ja niiden tarjoamaa jäsenystä (s. 44-45). Tällaisten julkista hallintoa ja hallintaa koskevien tekijöiden avulla on mahdollista tunnistaa hybridistrategian ja hybridihallinnan käsitteiden eroja. Mainittakoon, että koronakriisi (s. 133) ja pandemia (s. 110 ja 133) ovat vain maininnallisesti esillä pääsykoekirjassa. Siihen liittyvät asiat käydään siten läpi lähinnä vain aineistossa (aineisto 2).

Valintakoe kirjassa puhutaan sekä "hybridisestä hallinnosta" että "hybridihallinnasta", joiden välisen nyanssieron tunnistamista ei vastauksessa edellytetä, koska niitä ei ole tekstissä selitetty (niin kuin pääsykoekirjassa ei ole tarkasti selitetty myöskään hallinnon ja hallinnan käsitteiden välistä eroa). Valintakokeen aineisto eli Hallinnon tutkimus -lehden pääkirjoitus nostaa hybridistrategian yhteydessä esiin seuraavat keskeiset asiat:

- o "Hybridistrategia käsitteenä ja yleisenä toimintatapana julkistettiin hallituksen toimesta 22.4.2020. Sisällöllisesti se tarkoitti kevään rajoitustoimien hallittua purkamista sekä 'testaa, jäljitä, eristä ja hoida' -toimintamallin käyttöönottoa. Strategian tavoitteeksi hallitus ilmoitti 'estää viruksen leviämistä yhteiskunnassa, turvata terveydenhuollon kantokyky ja suojella erityisesti riskiryhmiin kuuluvia ihmisiä'." Tämä kohta on pääsykoekysymyksen kannalta kaikkein keskeisin (alleviivaukset lisätty).
- o Artikkelissa käsitellään edellä todetun jälkeen hybridistrategian seuranta ja indikaattoreita, rajoitusten purkutoimia, testikapasiteetin rajallisuutta ja lopuksi strategian ongelmallisuutta: "Hybridistrategian keskeisin ongelmakohta liittyy kuitenkin strategian toimeenpanon kannalta keskeisen tilannekuvan hahmottamiseen sekä tähän perustuvien toimien vaiheistuksen ja priorisoinnin puuttumiseen. Näyttää siltä, että päätöksiä tehdään tapauskohtaisesti, missä vaarana on tempoilevuuden ja heikon ennustettavuuden lisäksi hallintatoimien politisoituminen." Tämä osio kuvaa epäsuorasti hybridistrategiaan liittyviä erityispiirteitä (alleviivaukset on lisätty suoraan lainaukseen).

Valintakokeen aineisto ja valintakoe kirjja antavat perusteita ymmärtää hybridistrategian ja hybridihallinnan käsitteiden perustavanlaatuista eroa. Tämä edellyttää monin eri sanakäntein tehtyjen kuvausten jäsentämistä ja vertailua. Lisäksi erojen hahmottaminen edellyttää vertailtavilta aspekteilta tiettyä samankaltaisuutta. Pisteiden saamiseksi ei siis riitä pelkästään hybridistrategian tietyn piirteen ja hybridihallinnan tietyn piirteen maininta samassa virkkeessä, vaan näiden piirteiden on kytkeydyttävä olennaisesti toisiinsa ja niiden osalta on pystyttävä tuomaan esille niiden ero siten, että se tekee samalla ymmärrettäväksi näiden kahden käsitteen välisen eron. Tiiviisti ilmaisten siis *hybridistrategia* on valtiovallan edustajana toimeenpanovaltaa käyttävän hallituksen toimenpideyhdistelmä koronakriisin hoidossa, joka muodostaa ainutkertaisen ja lyhytaikaisen päätös- ja toimenpidekokonaisuuden, kun taas *hybridihallinta* on tulosta pitkään jatkuneesta hallinnan muotojen uudistamisesta, jonka tuloksena omistajuus, rahoitus, toimintalogiikka ja kontrolli kehittyvät eri sektoreiden – julkinen valta, yritystoiminta ja vapaaehtoistoiminta – risteytymiksi. Yksi esimerkki tästä on kuntaomisteinen osakeyhtiö, jossa julkinen intressi ja omistajuus yhdistyy yksityisen yritystoiminnan organisointimuotona kehittyneen yhtiömuotoon. Kun puhutaan 'hybridihallinnasta', tätä kysymystä tarkastellaan nimenomaan julkisen hallinnan kontekstissa eli kyse on tällöin julkisen intressin edistämisestä hybridisten hallinnan muotojen avulla monitoimijaisen ja eri sektoreita yhdistävän hallinnan kentällä. Tällaisten pohdiskelujen kautta ero hybridistrategian ja hybridihallinnan välillä käy ilmeiseksi. Pisteistä tästä osiosta annetaan käytännössä vähintään neljästä tunnistetusta erosta eli pisteytettynä 4 x 0,5 pistettä eli yhteensä 2 pistettä.